

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum in Ecclesia sit potestas excommunicandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Si electus vel presen-
tatus absol-
uatur ante
acceptatio-
nem,

acceptationem vel collationem, id sufficere ad ac-
quirendum titulum. Ita quidam, & citat Couar-
ruuiâ. Sed Couarruuias hoc nõ dicit, nec videtur
habere solidum fundamentum. Probabilius est,
quod ait Couar. n. 4. (etsi dubitâter) nempe si tibi
facta sit collatio ante excommunicationem, & pos-
tea incurfa excommunicatione acceptes colla-
tionem, vel ingrediaris possessionem, non esse ir-
ritam acceptationem, aut possessionis ingressione.
Ratio ipsius est, quia acceptatio & ingressio pos-
sessionis potiùs ad factum, quàm ad ius pertinet;
vt ibidem probat Couarruuias: per collationem
enim acquiritur ius, est conditionale; & ipsa
acceptatio solum est conditio necessaria vt illud
ius fiat absolutum. Ingressio possessionis solum
fit quando plenum ius iam acquisitum est. Deni-
que id ipsum comprobat praxis.

Si sit tole-
ratus,

Aduerte Secundo: Si ille excommunicatus sit
toleratus, id est, si non sit denunciatus nomina-
tim, aut notorius Clerici percussor, eius electio,
presentatio, & postulatio actiua videntur valere
post decretum Concilij Constantiensis, sicut etiam
actus iurisdictionis valent. Ratio est: quia ad
bonum aliorum Ecclesia statuit talem non esse
vitandum: imò ipse non videtur peccare mortifere
hos actus subeundo; quia solum secundario
ei prohibentur, sicut & alij actus pertinentes ad
communicationem in rebus humanis.

8
7. Effectus,

Septimus effectus: Irritam reddit gratiam per
rescriptum litterarum Apostolicarum obtentam.
Vnde etiam in huiusmodi litteris solet dari ab-
solutio ad cautelam. Vide Nauarrum num. 22.

8. Effectus,
liberat ab
obedientia,

Octauus effectus: Liberat subditos ab obe-
dientia Superiorum excommunicatorum tam se-
cularium, quàm Ecclesiasticorum: quod intellige,
si excommunicatio est publica. Quod si etiam sit
denuntiata, aut ob notorium Clerici percussio-
nem, non solum liberat subditos, sed etiam obli-
gat, ne obediant, nisi ad maius malum vitandum:
vt aperte colligitur ex Capitulo Nos Sanctorum, &
Capitulo Iuratos 16. quæst. 6. de quo plura 2. 2.
quæst. 11. art. 4. dub. 5.

9
9. Effectus,
suspendit
ab officio &
beneficio,

Nonus effectus: Suspendit ab Officio, & Be-
neficio.
Aduerte tamen Primo: Id quod facit excom-
municatus ratione officij publici quâdiu tolera-
tur, rati haberi: si autem non sit toleratus, omnes
sententia, constitutiones, alijque legitimi actus
irriti erunt; vt patet ex Capitulo Aduersus, de
Immunitate Ecclesiarum.

An excom-
municatus
faciat fru-
ctus suos.

Aduerte Secundo: Multorum sententiâ ita
suspendi à Beneficio, vt si sit in mora petendæ ab-
solutiois, non faciat fructus suos: de quo vide
Couarruuiam lib. 3. variarum cap. 13. num. 8. vbi
dicit, hanc esse omnium consensu receptam sen-
tentiam. Sed Petrus Nauarra lib. 2. de Restitu-
tione dub. 4. satis probabiliter contrarium docet.
Ratio eius est, quia, iure non est expressum ipsum
perdere fructus ipso facto: vnde cum titulum
Beneficij retineat, & officium præstet, non est cur
dicamus eum ob vllum peccatum vel censuram
fructus non facere suos. Nec obstat Capitulum
Pastoralis, de Appellationibus, quia solum dicit
esse priuandum fructibus: & hæc ratio dicitur
suspensio à Beneficio, quod nempe fructibus Be-
neficij possit priuari.

10

Decimus effectus: Quod excommunicatus non
possit esse Testis, Aduocatus, Procurator, Actor,

imò nec possit constituere Procuratorẽ ad agen-
dum aut impetrandum: vt patet Capitulo Finalis
de Procuratoribus. De hac re vide latius lib. 2. de
Iuris. & Iure cap. 29. dub. 7. vbi late deducitur, Vtrum
Index excommunicatus peccet vsurpatione iudicij, si iu-
dicia exerceat.

10. 11. 2. 11.
Effectus.

Vndecimus effectus: Si per annum obdurato
animo inforduerit huic censuræ, potest contra
eum procedi tanquam contra suspectum de hæresi,
vt constituit Tridentinum sess. 25. cap. 3. de Re-
formatione.

Duodecimus effectus: Si moriatur in excom-
municatione, caret Ecclesiastica sepulturâ. Intel-
lige de non tolerato.

D V B I V M I I.

Qui sint effectus excommunicationis
minoris?

PRIMUS effectus: Excludit à participatione Sa-
cramentorum, aded vt mortifere peccet, qui
in excommunicatione minore aliquod Sacramen-
tum percipit; vt communiter Doctores docent.
Nam Cap. Si celebrat, de Cleric. excom. min. dicitur
grauiter peccare si celebret. Ratio est: quia
perceptio Sacramentorum est res grauis, quæ di-
recte ab Ecclesia huic excommunicato prohibetur.

11
1. Effectus,
excludit à
participa-
tione Sa-
cramen-
torum.

Secundus effectus: Si quis eligatur ad benefi-
cium, electio est irritanda. Hi duo effectus expri-
muntur Cap. Si celebrat, de Clerico excommu-
nicato. Vbi aduerte, plerosque Doctores dicere,
electionem esse irritam. Quod mirum videri pos-
sit, cum textus aperte dicat esse irritandam: & in
pœnis non debeat dura interpretatio fieri præter
vim verborum.

2. Effectus,
facit ele-
ctionem
irritandam.

Ex dictis sequitur, Eum quoque mortifere
peccare, qui sciens huius excommunicationem,
conferat ei aliquod Sacramentum, vel beneficium
priusquam ab hac censura absoluaatur: vt passim
Doctores docent.

Hinc con-
ferens Sa-
cramentum
vel benefi-
cium, peccat
mortifere.

Notandum tamen, Si talis excommunicatus
conferat alteri Sacramentum, sic tamen vt ipse-
met non sumat, non peccare, iuxta Nauarrum &
alios quosdam; vel certe non nisi venialiter, vt
Sotus etiam docet, quod verius est. Nam in Ca-
pitulo Si celebrat, Gregorius ait, Peccare admini-
strantem, recipientem vero grauius peccare, nempe
quia ille venialiter, hic mortifere. Ratio est, quia
est nonnulla irreuerentia, quod conferat Sacra-
menta, cum non possit illa recipere.

Excommu-
nicatus al-
teri confe-
rens Sacra-
mentum,
peccat ven-
ialiter.

CAPVT III.

De potestate excommunicandi.

D V B I V M I.

Vtrum in Ecclesiâ sit potestas ex-
communicandi?

RESPONDEO: Fide tenendum est, esse. Proba-
tur ex Scripturis: Matt. 18. v. 16. Si Ecclesiam
non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus; vbi
Prælati datur potestas excludendi contumaces
ab illis omnibus, quæ sunt Religionis Christianæ,
sicut ab illis exclusus est Ethnicus. Confirmatur:
Quia ibid. dicitur: Quæcunq; alligaueritis super terrâ,
erunt ligata & in celo, in quem locum vide Hiero.
& Chry-

12
Affirmatur;
Scripura.

& Chrysoftomum. Ioannis 20. datur Petro plena potestas pascendi omnes Christi oves: atqui ad rectè pascendum, necessaria est potestas, qua oves morbida & rebelles à grege separentur. 1. ad Corinthios 5. v. 5. *Iudicavi huiusmodi tradere satanae in interitum carnis: quod nihil est aliud, quàm eicere extra Ecclesiam, & permittere diabolo corporaliter vexandum: vide Chrysoftomum, Theodoretum & Theophylactum in illum locum. 2. ad Thessalonicenses 3. v. 14. Si quis non obedit verbo nostro, ne commiscamini cum illo, ut confundatur. Idem patet ex omnibus Concilijs, & perpetuo Ecclesiae usu.*

Ratio.

Ratio est; Quia in omni Republica benè constituta est potestas puniendi contumaces, eosque in exilium mittendi & priuandi priuilegijs bonisque communibus Reipublicae: ergo etiam in Ecclesia, quae perfectissime Reipublicae formam habet, debet esse haec potestas quae extra Ecclesiam, veluti in exilium, rebelles mittantur; & Sacramentis, suffragijsque spiritualibus, tanquam communibus Ecclesiae bonis, priuentur. Vnde etiam si potestas excommunicandi sit iure diuino concessa; tamen, supposita Ecclesiae fundatione, ratio naturalis postulat talem potestatem: vnde veluti naturaliter ipsi Ecclesiae competit.

DVBIVM II.

In quibus sit hac potestas.

13 Papa.

Respondeo: Primò, In Pontifice, qui est caput vniuersalis Ecclesiae. Huic conuenit iure diuino plenitudo huius potestatis, idque in omnia Ecclesiae membra.

Concilium Oecumenicum.

Secundò, In Concilio Oecumenico est potestas Excommunicationis in omnes personas Ecclesiae totius, praeterquam in Pontificem. Ratio est; quia potestas Concilij Oecumenici est infra Pontificem, eique subiecta, oriturque iure gentium ex singulorum Episcoporum coitione & consensu.

Prouincia.

Tertiò, In Synodo Prouinciali est potestas in totam Prouinciam, & in singulos Episcopos illius Prouinciae.

Episcopus.

Quartò, In singulis Episcopis est ordinaria excommunicandi potestas in omnes suos subditos. Ratio est, quia quisque Episcopus est suorum subditorum Iudex ordinarius in spiritualibus. Confirmatur: Matthaei 18. *Dic Ecclesiae, inquit Dominus, id est, Praelato seu Episcopo, qui Ecclesiam repraesentat; vt passim Patres & Doctores interpretantur.*

Ab vno Episcopo excommunicatus, censetur vbique excommunicatus.

Notandum autem; Eum, qui ab vno Episcopo, vel alio Superiore immediato legitime est excommunicatus, vitandum esse non solum in illa dioecesi, sed etiam in tota Ecclesia per vniuersum orbem; vt patet ex Concilio Nicano can. 5. *Seruetur, inquit, & ista sententia, vt hi, qui ab alijs excommunicantur, ab alijs ad communionem non recipiantur.* Estque consentaneum iuri diuino Matth. 18. v. 16. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus: vbi Dominus non limitat hoc ad certum locum, quia loquitur omnibus Fidelibus.* Ratio est: quia, etsi multa sint dioeceses per orbem, Ecclesia tamen vna est, & conuenit vbique in omnibus ijs, quibus excommunicatus priuatur: ergo, si in vna dioecesi sit excommunicatus, censeri debet excommunicatus in omnibus. Aduerte tamen, posse constitui per Pontificem ex plenitu-

dine potestatis, vt is qui est excommunicatus ab Episcopo, tantum vitari debeat in illa dioecesi; vt docet Scotus dist. 19. art. 5. Sed id non esset consentaneum naturae excommunicationis: nam non esset excommunicatio absoluta, sed solum secundum quid.

Praelati Superioriores Ecclesiastici.

Quintò, Haec potestas est in omnibus Praelatis, seu Superioribus Ecclesiasticis qui aliquam habent in foro exteriori iurisdictionem. Hi enim omnes debent habere potestatem coactiuam, quae potissimum consistit in excommunicatione.

14 Parochi non possunt excommunicare.

Parochi, etsi olim potuerint excommunicare in quibusdam casibus, vt in furto & rapina, vt patet ex D. Thoma hoc loco quaest. 22. art. 1. nunc tamen non possunt: quia ista consuetudo iam passim est abolita; idque merito, cum non habeat cognitionem in causis fori exterioris. Si tamen alicubi habeant hanc consuetudinem legitime vsu captam, poterunt excommunicare.

Nec laicus, nec mulier.

Laicus & Mulier non possunt excommunicare. Fortè tamen possent illis ex plenitudine potestatis Pontificiae committi, quamuis haecenus non extet exemplum.

DVBIVM III.

Utrum aliquis seipsum possit excommunicare?

15 Nec seipsum, nec pariter potest excommunicare.

Respondeo: Nemo potest seipsum, nec pariter excommunicare siue per sententiam, siue per statutum. Neque potest quisquam inferiori, aut pari se subijcere, vt ab illo excommunicetur, nisi ipse officium deponat. Ratio est: Quia excommunicatio est actus iurisdictionis coactiuae, quae nisi in subditum exeri non potest. Cuius vltior ratio est, quia nemo seipsum potest cogere, cum coactio sit contra voluntatem, ac proinde necessario ab extrinseco debeat provenire. Vide Siluestrum *Excommunicatio* 1. num. 8. & 9. Hinc etiam fit, vt inferiori vel pari subijcere se non possit ad hunc effectum: quia sicut non habet in seipsum potestatem coactiuam, ita nec alteri eam dare potest, nisi officio deposito. Alia est ratio eius, qui subijcit se inferiori, vt absoluat à peccatis; quia non dat ei iurisdictionem actiuam, qua ille absoluit, sed solum se illi applicat materiam habenti iurisdictionem actiuam à Christo.

Cur quis se possit subijcere inferiori, vt absoluat, non vt excommunicetur.

DVBIVM IV.

Utrum excommunicatus possit excommunicare?

16 Toleratus valide excommunicat alium.

Respondeo: Si est toleratus, id est, si non est denunciatus, aut notorius Clerici percussor, valide excommunicat. Idem dicendum de eo, qui est suspensus ab officio, vel interdictus. Tenet Couar. in cap. Alma 1. par. §. 11. num. 4. Sotus dist. 22. q. 2. art. 1. Nauarrus cap. 22. num. 7. & 8. & alij multi. Ratio est: quia quamdiu Ecclesia illum tolerat, non censetur illum priuare iurisdictione; vnde ratam vult eius haberi sententiam; idque ob multa incommoda, quae alioqui nascerentur. Verum tamen est, posse quem excipere contra talem sententiam, quae exceptio illi proderit.

An talis excommunicatus peccet, commune

Vtrum autè talis peccet exercendo iurisdictionem, dubium est. Nauarrus, Couarruias, & quidam alij insinuant non peccare: nam ob bonum commune